תעודת זהות - חודש שבט

מתוך חוברת תתחדשו! לחודש שבט
מאת מרגלית קונשטוק ושירה אקרמן שמחוביץ

שם החודש בלוח השנה הבבלי הוא šabāṭu שפירושו לחבוט, להכות, להצליף - אולי בגלל הגשם המכה והמצליף בחודש זה. השם שְׁבָט נזכר בספר זכריה א', ז' לצד מספרו: "בְּיוֹם עֶשְׂרִים וְאַרבָעָה לְעַשְׁתֵּי עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא חֹדֶשׁ שְׁבָט".

יש שמצאו בשם החודש ראשי תיבות: "שנשמע בשורות טובות."

מזלו של חודש שבט הוא דלי. במסורת העברית מוסבר הדבר על פי הכתוב "ייזל מים מדליו וזרעו במים רבים)במדבר, כ"ד, ז'). חודש שבט חל אחרי שרוב גשמי העונה ירדו ובורות המים היו מלאים, והיו שואבים מים ממרומי הבור בעזרת דליים.

חגים, מועדים וימים מיוחדים -

ט"ו בשבט – חג האילנות ויום הולדת לכנסת

ל' בשבט – יום המשפחה לזכרה של הנרייטה סאלד

טבע ונוף בחודש שבט - הימים הולכים ומתארכים ויש יותר ימי שמש. הטבע כולו צומח: האדמה מוריקה והשקדיות הפורחות בגינות, במטעים ובצידי הדרכים מבשרות כי החורף מתקרב לסיומו. עצים נשירים מתחילים ללבלב, בשדות ובהרים פורחים ציפורני חתול, צמחי חרדל למיניהם, סביונים ודגניות לצד רקפות וכלניות. ככל שהימים מתחממים מתגברת פעילות הדבורים. גם ציפורי השיר נשמעות כאשר הן בונות קן ומטילות ביצים.

בגן עוסקים בעיקר בנושאים של איכות הסביבה וקיימות, ט"ו בשבט והמשפחה.

שגרת תל"י - חודש שבט מסמן שמחצית משנת הלימודים כבר חלפה. הילדים כבר חוו טקסי קבלת שבת, הבדלה, ראש חודש וחגים ועוד. מהשלב הזה בשנה אפשר לבחון לימוד והרחבה של החוויות היהודיות בגן כמו : שירים וברכות מסורתיות או מחודשות. לקראת ט"ו בשבט מתאימה במיוחד הברכה "הנותן ריח טוב בפירות-" שהיא אחת מברכות הנהנין (ברכות שאומרים על דברים שגורמים להנאה), ואפשר להרחיב גם את ההקשר של הקיימות ולעסוק במצוות "בל תשחית" ודרכים ליישומה בגן.

יום המשפחה מזמין את לימוד ברכת הילדים וברכת הבית והכנה של הברכות הללו עם הילדים. אם יש בגן ילדים שנולדו להם אחים או אחיות זה הזמן לעסוק בטקסי שמחה להולדת בנים ובנות ובביטוי "סימן טוב ומזל טוב".

ערכים נבחרים: קיימות והורות

שני ימי חג יש בשבט: ט"ו בשבט- חג לאדמה ו- ל' בשבט חג לאדם ולמשפחתו. בסה"כ יומיים בחודש, אך הם משפיעים על כל אחד ואחת מאיתנו מידי יום, וביניהם שזור חוט הקיימות .

קיימות היא בו-זמנית שמירה, קיום והתחדשות הן של הטבע והן של האדם, של המשפחה ושל האנושות כולה - קשר מופלא בין הטבע להורות .הקיימות עוסקת באופן שבו אנו משתמשים באופן מושכל במשאבים הטבעיים, הרוחניים, החברתיים והכלכליים על מנת שהם יישארו לדורות הבאים. כאשר אנו מקבלים החלטה כלשהי בנוגע אליהם בהווה, אנו חושבים מראש על העתיד ומשפיעים עליו.

כמו העץ, גם בני האדם עוברים בחייהם מחזורים של צמיחה. תקופות של התחדשות וצמיחה עשויות להתחלף בתקופות של תרדמת חורף. המחזוריות הזאת היא חלק מהטבע האנושי. לרוב, אחרי תקופת התרדמה תגיע תקופת פריחה שתביא איתה הזדמנויות חדשות לצמיחה.

במובן זה חודש שבט נושא עמו בשורה של תקווה, של התחדשות ושל התבוננות בטבע ובנפש האדם והקשבה אליהם. וכל מה שנאמר על העץ, על האדם ועל המשפחה- נכון גם ביחס לארץ ולמדינה שלנו.

פעולת ההאנשה של העצים והצמחים מתאימה לדפוסי חשיבה של ילדים בגיל הרך, שמתארים לעצמם שסדרי העולם מתנהלים בהתאם לחיי היומיום שלהם, ושלכל היקום יש תכונות אנושיות. לכן חיות מדברות, פרחים מתווכחים, עשבים לוחשים, שיחים משוחחים ועצים רוקדים- מתקיימים

בעולם הילד בהרמוניה נפלאה, ורצוי שימשיכו להתקיים כך גם בתפישות העולם של המבוגרים.

לחוברת תתחדשו המלאה

לאתר לבנה (לימוד בעקבות נתיבי החודש) של קרן תל"י

אתר גננט: קיימות